

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE & McKEE ST.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

РІК III.

Ч. 39.

СУБОТА, 14. МАЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MAY 14th, 1921.

No. 39.

VOL. III.

Новинки.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Україна ратифікувала мирний договір з Польщею.

ХАРКІВ, 20. цвітня ("Роста", Відень). — Всеукраїнський Центральный Виконавчий Комітет ратифікував договір з Польщею.

Раковський про положене на Україні.

ЛОНДОН, 11. цвітня ("Роста", Відень). — Председатель Ради Народних Комісарів України Християн Г. Раковський подав в розмові з московським кореспондентом лондонського "Дейли Гералда" наступні інформаци:

"В сім році запанує на Україні повний спокій. Можливо, що прийдеться ще звести кілька битв з бандитами, які оперують в західній Україні. Маємо докази, що ці банди дістають підмогу в людях і амуніції через західні границі в цілі, щобони викинували заворушення. В міській люді уружені банди робили кілька разів зусилля переправити ся в околиці Могилева і Ямполья через Дністер на Україну, але без успіху. Ім не вдало ся zorganizувати контрреволюції.

Наші війська упорали ся вже з бандитами Махна. Сам Махно зівстав тяжко ранений. Між забраними документами находилась прокламація Махна, яка вказує на розв'язане його загоду. З прокламації виходить, що причиною розв'язання загоду був брак підпори зі сторони селянства".

Говорачи про торговельні зносини з заграницею, Раковський заявив, що Україна має готових до вивозу товарів на 50 мільйонів рублів в золоті.

Продукція цукру на Україні.

ХАРКІВ, 7. цвітня (почтою). — В 1920 р. одержали всі фабрики цукру на Україні до перерізки около 4 мільйонів берківців буряків (берківцевь — 362 америк. фунти).

Продукція цукру на Україні дійшла в 1920 р. до 55 проц. передвоєнної прдукції. Загалом вироблено поверх 4 мільйонів пудів білого цукру і около 16 мільйонів пудів меласи (пуд — 36 америк. фунтів).

Загальний земельний фонд фабрик цукру на Україні в об'єднаних році числить 750.000 десятин. Для виповнення уложені програми щодо продукції цукру на 1921 р. треба буде поверх 100.000 робітників.

Комітети незможних до боротьби проти бандитизму.

МОСКВА, 12. цвітня ("Роста"). — З Харкова доносить. Одержано вісти з Єлисавет-города, що 18 громад отворили спеціальну оружну сторожу при підмозі комітетів незможних селян в цілі боротьби проти бандитизму.

Взаїмні відносини між Україною і Росією.

МОСКВА, 6. цвітня (почтою). — Председатель Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Петровський, який брав участь в нарадах X. Конгресу Російської Комуністичної Партії і Всеросійського Центрального Виконавчого Ко-

мітету, заявив в розмові з представниками преси, що взаїмні відносини між У.С.Р.Р. і Р.С.Ф. С. Р. розвивають ся в напрямі розширення компетенції органів Української Республіки.

Економічні комісаріати, за явив Петровський, переводять в жите без націоналістичного крику практичні завдання на Україні.

Ліквідація пошести тифу на Україні.

РИГА, 8. цвітня (почтою). — Московські "Известия" одержали з Києва слідуєчі вісти: Завдяки енергичним заарядженням українських санітарних властей пошесть тифу побороено цілковито.

Губерніяльний відділ охорони здоров'я змобілізував був всі средства до боротьби з тифом. Спеціально звернено увагу на військові квартири і вилучили. Від 21. марта не був зареєстрований ні один новий случай захворювання на тиф.

СТРАЙК В ПАПІРНЯХ.

Число страйкуючих в папірнях вносить 40.000.

ОЛЬБАНИ, Н. Я., 12. мая. — Около 40.000 робітників у всіх галузях індустрії по вироблюванню паперу е тепер на страйку в Злучених Державах, Канаді і Ньюфаундленді. — Обчисляє Дж. Т. Керей, президент Інтернаціонального Брацтва Виробників Паперу, одной з організацій, що викликає своїх членів в папірню, щобони досягнули 10-процентову підвижку платні.

Замкнено сім великих папірень.

НЮ ЙОРК, 11. мая. — Сім великих папірень в Злучених Державах і Канаді, в яких е занятих около 9.000 люді, зістали нині замкнені в наслідок того, що робітники і властители не прийшли до згоди в справі підписання нової угоди на місце той, що вийшла вчера вечером. Робітники домагаються підвищення платні о 15 процент, а фабриканти хотіли зменшити платню о 30 проц. та завести 9-годинний день праці.

Стейтова Федерация Праці осуджує Гомперса.

ГОНТИНГДОН, Вест Вирджинія, 12. мая. — На своїй річній ковенції Федерация Праці Вест Вирджинії прийняла тут в середу резолюцію, в якій осуджує політику Самуїла Гомперса, президента Американської Федерации Праці. Резолюція характеризує Гомперса як знаряд політикерів.

Аліянты проголошають Константинополь невртральним.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 12. мая. — На вчерашнім мітінгу аліянтських комісарів, генералів і адміралів рішено проголосити невртральність Константинополя, Босфору і Дарданелів у війні між Турками і Греками.

ДОВКОЛА СТРАЙКУ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРЯКІВ.

Заворушення в Балтмор.

БАЛТМОР, 4. мая. — Вчера прийшло тут до грізних заворушень з приводу страйку корабельних робітників на шістьох кораблях та на доках. Богато осіб зістало ранених, а

одни робітники зістав правдоподобно убитий.

Страйкуючі моряки заатакували страйколомів. Поліція не була в силі здержати боротьби, бо тиочі люді, які симпатизували зі страйкерами, стояли сьому на перешкоді.

Відділ, зложенний з 30 добре уоружених страйкерів, дівстав ся силою на корабель "Нюарк" і прогнав страйколомів. Коли на місце прибули відділ поліції, страйкері розійшли ся. На всіх кораблях, яких залаго складається зі страйколомів, стоять поліційні патрулі.

З Бостону, Портленд і Філадельфії не відіхав вчера ні один торговельний корабель.

Страйкуючі моряки бють страйколомів.

БАЛТМОР, 10. мая. — Триста або більше страйкерів і симпатиків штурмували тут нині двері цлового уряду, хотіачи дістати Нігрів страйколомів, які схоронили ся до федерального будинку. Кільох Нігрів зістало тяжко побитих заки прибула поліція, яка з витягненнями революційним відділом розворушених моряків.

85% кораблів стоять безчинно.

НЮ ЙОРК, 5. мая. — Около 85% кораблів, які належать до американських корабельних компаній, е задержані в пристаях з причини страйку корабельних робітників.

На 13 кораблів відіхало вчера лише 4 кораблі, принадлежачи до компаній, які підписали угоду на підставі давньої скалі платні. Доси підписали угоду на давніх умовах три корабельні компанії.

Вісти, одержані з других пристаян, вказують, що корабельний рух зовсім спараліжований.

З СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

Відносини в Росії поліпшують ся, — доносить з независимих жерел.

РИГА, 7. мая. — Перший раз по заведенні совітських реформ в Росії представники Америки та інших держав в балтійських краях одержали з незалежних жерел вістку, що відносини в Росії поліпшують ся, та що концесії мають добрі наслідки.

Та одночасно розходять ся пологоски, що провідники Третього Інтернаціоналу, на власну руку, чи може за згодою Леніна, ведуть ще усеційшій пропаганду за світовою революцією, уживаючи для своїх ший совітські посольства в балтійських та інших краях.

В Петрограді, де меншевики планували революцію на 1-го мая, сей місяць минає досить спокійно. Подорожні, які прибули тут з того міста заявляють, що тамошні відносини поліпшили ся, та що населене, особливо робітники, е вдоволені новими реформами і про ніяку революцію не думают.

Нинішня депеша з Москви доносить, що комісаріат справведливости видав загальну амністію для всіх тих, яких покарано за продажу харчів та інших артикулів перед виданем постанов про свободну торговлю. Амністія відноситься до всіх засудів вище п'ятох років тюрми, виданих на цілій совітській території.

Тут одержано також вістку про підписане російсько-німецької торговельної угоди, але її подтвердження з урядових жерел ще нема. Часопис "Новий Путь" доносить, що угоду підписано вчера в Берліні.

Литовське правительство повідомлено урядово, що, в мировім договорі між Польщею і Совітською Росією нема ніякої тайної клявзи, яка зобов'язувала би большевиків до невртральности у випадку польського наїзду на Литву.

Електрифікація — головним ключем совітського правительства.

ВІБОРГ, Фінляндія, 5. мая. — Комунізм, а тепер в додатку до сього електрифікація, стали нині головними ключами совітського режиму.

Останні часописи з Петрограду і Москви вказують на величезні розміри проекту електрифікації Совітської Росії, прийнятого совітським правительством.

Зіновева, голова петроградського Совіту, промовляючи недавно на одних зборах, представив план проекту електрифікації цілої європейської і сибірської Росії. В тій цілі мають бути побудовані електричні стації на 18,170.000 сил коний для європейської Росії і на 9,000.000 сил коний для Сибіру. Після уложеного плану переведене електрифікації займе 10 років праці.

Яку велику вагу приписує Ленін до електрифікації, про се свідчить його заява в одной з недавно виголошених промов: "Ціла будучність Совітської Росії залежить від переведення сього плану. Без елементи населення мусять співділати, щобони довершили се діло. Будоване електричних стацій по цілій країні займе 10 років. Тоді Комуністична Росія стане вірцем для всіх правительств Європи і Азії".

Приготованя до переведення сього плану е в тої. Правительство робить заходи, щобони вобразували як найбільше число фахових робітників-інженерів по електротехніці.

Спільний конгрес професійних Союзів і Економічних Рад.

РИГА, 2. мая. — Російське совітське правительство рішило злучити разом наради Всеросійського Конгресу Професійних Союзів, який скликано до Москви на день 15. мая, з нарадами Четвертого Всеросійського Конгресу Економічних Рад.

На сій спільній конгресі будуть обговорені всі нові проблеми, витворені останними реформами.

Телеграма з Москви доносить, що в нарадах конгресу візьме участь поверх 1.000 делегатів. На днівний порядку конгресу будуть отчі головні справи: декрет про новий податок, реорганізація кооперативів, заграничні торговельні концесії, справа топлива і т. п. Телеграма додає, що Всеросійський Центр. Вик. Ком. Совітів виготовив вже подрібний план до чинно висше наведених проблем і він буде предложений до подтвердження обом тілам.

Вісти з Росії доносить, що кампанія весняних засівів була вповні успішна у всіх губерніях, та що можна надіятися сього року великого збору.

Готують ся до прийняття емігрантів з Америки.

МОСКВА, 30. цвітня (Роста). — Совіт народних комісарів одобрив проект будови центральных еміграційних домів в Петрограді, Москві і Харкові для прийняття емігрантів, що вертають з Америки до Совітської Росії через Лібаву, Ригу і Реваль.

З тих центрів будуть відправляти емігрантів безплатно у місця призначення, де ім буде подана поміч в справі відшуканя родин і дістаня відповідного занятя.

Боротьба проти неграмотности.

МОСКВА, 5. цвітня ("Роста", Відень). — В тамбовській губернії основано 2.126 шкіл для неграмотних з 2.900 учителями.

У вітебській губернії відбуваєть ся 1.469 курсів, на які учащає поверх 18.000 учеників. Дня 15. марта ульнено з курсу 1.500 учеників, які вже навчили ся читати і писати.

Загальне число неграмотних в цілій вітебській губернії вносить 380.000.

2.700.000 неграмотних навчили ся в 1920 р. читати і писати.

МОСКВА, 12. цвітня ("Роста", Відень). — В протягу 1920 року 2.700.000 неграмотних навчили ся читати і писати.

Праця, яку закінчено в протягу трох перших місяців 1921 року каже надіятися, що число неграмотних, які в 1921 році навчуть ся читати і писати, дійде до 13.000.000.

11 мільярдів рублів на хліборобство.

МОСКВА, 13. цвітня ("Роста", Відень). — Совіт Народних Комісарів ухвалив виплатити 11 мільярдів рублів комісаріатови хліборобства на 1921 рік.

В Костромщині побудовано 6 електричних стацій.

МОСКВА, 13. цвітня ("Роста", Відень). — В костромській губернії побудовано шість великих електричних стацій.

Одержали по тректорови.

МОСКВА, 5. цвітня ("Роста"). — В окрузі Царицина кожда громада одержала тректор.

Відповідь Румуніи на ноту Совітської Росії.

МОСКВА, 12. цвітня (почтою). — Совітське правительство одержало від румунської міністра заграничних справ Таке Йонеску відповідь на ноту Черчера, в якій був піднесений закид, що румунське правительство відноситься ворожо до Радянських Республік.

Румунське правительство заявляє, що в Румунії нема ні одной російської організації та що всі петлюрівські війська е інтерновані. Щодо боротьби між пограничними румунськими жовірами і червоноарміяцями, румунське правительство годить ся, щобони спільна комісія на місці перевірила сю справу.

Шведські банки за торговлю з Росією.

ШТОКГОЛЬМ, 3. мая. — В Швеції zorganizовано трост, який буде займатися веденем торговлі зі Совітською Росією. В склад того тросту входить 20 великих компаній і три банки.

Нова спілка буде розпоряджувати капіталом в сумі 250 мільйонів доларів.

Вибори до Рад в Ташкенті.

БЕРЛІН, 16. цвітня (почтою). — "Новий Мір" доносить, що при виборах до Ради в Ташкенті, в Туркестані, вибрано 710 комуністів, 42 безпартійних і 10 меншевиків.

На Білоруси основано 2.200 шкіл для боротьби з неграмотности.

МОСКВА, 14. цвітня ("Роста"). — На Білоруси покінчено організаційну працю для боротьби з неграмотности. В тій цілі народний комісаріат освіти видав 50.000 букварів.

Комісія для боротьби з неграмотности оснувала 2.200 шкіл для 250.000 неграмотних.

В столиці Білоруси Мінську існує під теперішню пору 83 шкіл, до яких учащає поверх 6.000 учеників. Там відбув ся також спеціальний курс для учителів, які мають вести школи для неграмотних.

Заворушення серед британського війська.

ЛОНДОН, 8. мая. — Сотки жовірів розгулялись минулої ночі в Олдершат Таун, анбавляючи вікна і рабуючи скрізь крамничі. Самих шиб побито на \$10.000 та загарбано багато дорогих товарів.

Серед резервистів кипіло вже від кількох днів невдоволене. Іх покликано до служби з приводу страйку майнерів, а що між ними е багато майнерів, то така служба ім зовсім не попутру.

Жовіри бучували близько цілу годину, та остаточно військо здавало розрухи.

Святковане Першого Мая в Англії.

ЛОНДОН, 2. мая. — Свято Першого Мая було обходжене по цілій країні. Свято відбуло ся спокійно, без ніяких заворушень.

В Лондоні відбув ся демонстраційний похід, в якому взяло участь поверх 100.000 робітників. Коли похід прибув до Гайд парку, бесідники проголосили рівночасно з 12 пляформ слідуєчі резолюції:

Привіт російському совітському правительству з приводу його успішної діяльности.

Зазив до демонстрацій в цілі приневолення капіталістичних правительств в світі до мира і торговельних зносин зі Совітською Росією.

Протест проти надужиття анти-властей в Ірландії і домагає в справі забраня звідтам англійських військ.

Протест проти зусиль знизити платню робітникам.

В місті Глазгов відбуло ся 24 масових віч, на яких звинувачували робітників до повалення капіталізму.

Льокварт машиністів в Принс Руперт.

ПРИНС РМПЕРТ, Б. К., 10. мая. — В наслідок спору іза платні, проголошено нині льокварт машиністів, занятих на доках в Принс Руперт.

Французські юні ансалають делегата на конгрес до Москви.

ПАРИЖ, 11. цвітня (почтою). — На конгресі революційних комітетів професійних союзів полудневої і східної Франції, який відбув ся в Марсеї, рішено вислати делегата на конгрес Інтернаціоналу Червоних Професійних Союзів, який розпочнеть ся в Москві дня 1. липня.

Італійські соціалісти і Комуністичний Інтернаціонал.

МЕДЮЛІАН, 14. цвітня (почтою). — Орган італійських соціалістів "Аванті" доносить, що заряд соціалістичної партії рішив вислати на конгрес Комуністичного Інтернаціоналу в Москві своїх представників, які подадуть аргументи і будуть обстоювати, що італійський соціалістам-прислугоє право належати до Комуністичного Інтернаціоналу.

Норвежська соціалістична молодіж за ІІІ Інтернаціонал.

ШТОКГОЛЬМ, 12. цвітня (почтою). — Норвежська соціалістична партія молодіжи заявила ся за Комуністичним Інтернаціоналом і прийняла назву: Комуністична Партія Молодіжи Норвегії. Ся партія числить 14.000 членів.

В Америці е 5.000.000 безробітних і 315.000 страйкуючих.

НЮ ЙОРК, 1. мая. — Міжнародне робітничче свято Першого Мая застало в Злучених Державах 5.000.000 робітників без праці і 315.000 на страйку в головних галузях промислу.

Перше місце щодо безробіття займає стейт Нью Йорк, з 450.000 безробітних, відтак Іллінойс — 430.000, Пенсильвенія — 250.000, Огайо — 210.000, Висконзін — 140.000, Мішіген — 100.000 і т. д.

Важнійші страйки розпочали ся з днем 1. мая в слідуєчих галузях промислу:

Корабельна услуга — 140.000; в будівельній промислі — 100.000; в фабриках паперу — 25.000; в прочних галузях промислу — 50.000.

В останніх часах проявляєть ся чимраз більше безробітне та кож в полудневих і західних стейтах.

Страйк моряків в Норвегії.

ХРИСТИЯНІЯ (Норвегія), 5. мая. — Моряки в Норвегії прогросили загальний страйк, який розпочнеть ся 8. мая.

Страйк проголошено, коли члені юні відкинули пропозиції корабельних компаній в справі зниження платні.

В СУБОТУ, 14. МАЯ, С. Р. Відділ Укр. Роб. Дому з Іст Кідонан відіграє В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ драму з селянського жита на Україні в 4-ох діях, з під пера І. Тогобочного, п. н.

"БОРЦІ ЗА МРІТ"

— або —

"КАІН І АВЕЛЬ"

В сій драмі показуєть ся, як молодший брат, стаючи в обороні селян, падає жертвою від руки старшого брата, куркуля. Не траать нагоди побачити сю штуку, бо з неї довідаєть ся, чому тяжко жити чесному, але бідному чоловікові.

ЦІНИ МІСЦЬ: 75, 50 І 35 ЦЕНТИВ. КУРТИНА ПІДНОСИТЬ СЯ ТОЧНО 8.30 ВЕЧЕРОМ. Чистий дохід призначений на будову У.Р.Д. в Іст Кідонан.